

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

IV. Narcissus, sive Philautia.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

II.
TYPHON, SIVE RE-
BELLIS.

Narrant Poëta *Iunonem* indignatam, quod *Jupiter Palladem* & sese, sine ea peperisset, omnes Deos, atque Deas precibus fatigasse, ut ipsa etiam sine *Iove* partum ederet. Et postquam violentiæ, & importunitati ejus annuissent, terram illa concussit, & quo motu *Typhon* natus est, Monstrum ingens, ex horrendum. Ille serpenti veluti Nutritio datus est, ut ab eo aleretur. Nec mora, postquam adolevisset, quin bellum *Iovi* moveret. In eo conflictu *Jupiter* in potestatem *Gyantis* venit, qui illum in humores sublatum in regionem remotam, & obscuram transportavit, & concisis nervis & manuum & pedum, & secum abreptis, mancum, & mutilatum reliquit. *Mercurius* autem nervos *Iovis Typhoni* suffuratus est, eaque eos *Iovi* restituit. *Jupiter* confirmatus, Belluam rursus impetit; ac primum fulmine vulneravit, ex cujus sanguine serpentis nati sunt. Tum demum ruentem, & fugientem (*Aenam* super eum jaculatus) mole montis oppressit. Fabula de fortuna Regum variâ & Rebellionibus, quæ in Monarchis quandoque evenire consueverunt, conficta est. Reges enim regnis suis, ut *Jupiter Iunoni*, veluti Matrimonii vinculo juncti recte censeantur; sed accidit nonnunquam, ut imperandi consuetudine depravati, & in Tyrannidem vergentes, omnia ad se trahant, & contempto Ordinum, & Senatus sui consensu, ex sese pariant: id est, ex arbitrio proprio, & imperio mero cuncta administrant. Id populi ægre ferentes, & ipsi moluntur Caput aliquod rerum ex sese creare, & extollere. Eares ex occulta sollicitatione nobilium, & procerum fere initia sumit, quibus conniventibus, tum populi suscitatio tentatur; ex qua Tumor quidam rerum (per *Typhonis* infantiam significatus) sequitur. Atque iste rerum status ab insita Plebis pravitate & natura maligna (Serpente Regibus infestissimo) nutricatur. Defectione autem viribus coalita, postremo res in apertam rebellionem erumpit; quæ quia infinita mala & Regibus & populis infligit, sub dira illa *Typhonis* effigie repræsentatur, in qua centum capita ob divisas potestates. Ora flammantia ob incendia, Anguim cingula ob pestilentias, (præsertim in obsidionibus) Manus ferreæ ob cædes, ungues Aquilini ob rapinas, Corpus plumis contextum ob perpetuos Rumores, & nuncios & trepidationes, & hujusmodi. Atque interdum Rebelliones istæ, tam præ validæ sunt, ut Reges cogantur, tanquam à Rebellibus transportati, relictis Regni sedibus & urbibus primariis, vires contrahere, & in remotam aliquam, & obscuram Provinciam ditionis suæ se recipere, Nervis & Pecuniarum, & Majestatis accisis: Sed tamen non ita multo post Fortunam prudenter tolerantibus, virtute & industria *Mercurii* Nervos recipiunt, hoc est, affabiles facti, & per edicta prudentia & sermones benignos, reconciliatis subditorum animis & voluntatibus, tandem alacritatem ad impensas conferendas, & novum Auctoritatis vigorem excitant. Nihilominus prudentes, & cauti aleam

fortuna tentare plerumque nolunt, & à pugna abstinent, sed tamen operam dant, ut aliquo facinore memorabili existimationem Rebellium frangant. Quod si ex voto succedat, illi vulneris accepti conscii, & rerum suarum trepidi, primo ad fractas & inanes minas veluti Serpentum sibilos se vertunt. Dein de rebus desperatis fugam capessunt. Atque tum demum postquam ruere incipiant, tutum est, & tempestivum Regibus, copiis & universa mole regni tanquam *Aetna* Monte, vos persequi, & Opprimere.

III.
CYCLOPES, SIVE MINISTRI
TERRORIS.

Narrant *Cyclopes*, ob feritatem & immanitatem primo a *Iove* in *Tartarum* detrusos, & perpetuo carceri adjudicatos fuisse: verum postea *Tellus Iovi* persuasit, ei non abs re fore, si eos vinculis liberaret, ad eorum operâ & fulmina fabricanda uteretur. Quod ad factum est, atque illi officiosi, & industrii fulmina atque alia terroris Instrumenta assiduo opere & minaci strepitu fecerunt.

Tempore autem labente evenit, ut *Jupiter Aesculapio Apollinis* filio succenseret, ob hominem medicinâ à morte excitatum; Iram autem tegens, (quia parum iusta indignandi causa suberat ob facinus piium, & celebre) *Cyclopes* in eum secreto instigavit, qui nihil cunctati fulmine eum interemere: In cujus rei vindictam *Apollo Iove* non prohibente, sagittis eos confecit.

Fabula ad Regum facta pertinere videtur. Illi enim Ministros rævos, & sanguinarios, & exactores primo suppliciiis afficiunt, & à rebus summovent. Postea ex consilio *Telluris*, id est, ignobili & parum honorifico, prævalente utilitate eos rursus adhibent; sicubi aut executionum severitate, aut exactio-num acerbitate opus est. Illi natura truces, & ex priore fortuna exasperati, & satis sentientes, quid ab illis expectetur, miram diligentiam in hujusmodi rebus præstant; sed parum cauti, & ad gratiam ineundam & aucupandam præcipites, aliquando ex secretis Principum nutibus & incertis mandatis invidiosam aliquam executionem peragunt. Principes autem invidiam declinantes, & satis gnari hujusmodi instrumenta nunquam sibi defutura, eos destituunt; & propinquis & amicis eorum, qui penas subierunt, atque horum declinationibus & vindictæ & odio populari eos relinquunt, unde magno plausu, & prosperis in reges votis & acclamationibus, sero magis quam immerito pereunt.

IV.
NARCISSUS, SIVE PHI-
LAUTIA.

N*Arcissus* fuisse traditur formâ, & venustate mirabilis, sed suberat superbia ingens, & fallidum intolerandum. Itaque cum sibi placeret, alios despiceret, vitam egit solitariam in sylvis, & venationibus, cum paucis comitibus, quibus ipse omnia erat. Affectabatur etiam cum ubique Nympha *Echo*. In hoc vitæ instituto fatale ei erat ad fontem quendam lympidum venire, & juxta eum sub æstum meditæ diei

diei decumbere. Cum autem in aqua Imaginem propriam aspexisset, in contemplationem sui ac deinde in admirationem effusus, & raptus, nullo modo ab hujusmodi spectro, & simulacro distrahi poterat; sed perpetuo defixus, obtorpuisset; ac tandem in florem nominis sui conversus est; qui flos ineunte Vere se ostendit, & Diis inferis, Plutoni, Proserpinæ & Eumenidibus sacer est. Fabula illorum & ingenia & fortunas representare videtur, qui sive ob formam, sive ob aliquas alias dotes, quibus ab ipsâ naturâ, nulla accedente industriâ propriâ, ornati & insigniti sunt, effusè seipsum amant, & quasi depereunt. Cum hoc enim animi statu conjunctum fere est; ut non multum in publico, aut in rebus civilibus versentur; cum in eo vitæ genere necesse sit occurrere multos neglectus & vilipendia, quæ animos eorum dejicere & turbare possint. Itaque vitam plerumque degunt solitariam, & privatam, & umbratilem, cum per paucos comitum delectu, eoque ex iis, qui illos magnoperè colere, & admirari videntur, quique illis veluti Echo in omnibus dictis suis assentantur, & verborum obsequia præstant. Ex hac consuetudine depravatos, & inflatos, & tandem admiratione sui ipsius attonitos, mira occupat desidia & inertia, ut prorsus torpeant, & omni vigore, & alacritate destituantur. Eleganter autem sumitur flos vernus ad hujusmodi ingeniorum similitudinem, cum illa ingenia sub initia sua floreat, & celebrentur, sed ætate confirmata expectationem de iis conceptam destituant, & frustrentur. Eodem pertinet, quod flos ille Diis inferis sacer sit; quia homines talis indolis ad omnia inutiles prorsus evadunt. Quicquid autem nullum ex se fructum edit, sed (veluti via navis in mari) transit, & labitur, id apud antiquos umbris, & Diis inferis consecrari solebat.

V.

STYX, SIVE FOEDERA.

PERvulgata est narratio, & in compluribus fabulis, interponitur, de unico illo juramento, quo Dii superi se obstringere solebant, cum poenitentia locum sibi nullo modo relinqui volebant. Illud juramentum nullam Majestatem celestem, nullum Attributum divinum advocabat, & testabatur; sed *Stygem*, Fluvium quandam apud inferos, qui atria Ditis, multis spiribus interfusis cingebat. Hæc enim formula sacramenti sola, neque præter eam alia quæpiam, firma habitæ est, & inviolabilis; scilicet incumbere poena perjurii, Diis imprimis metuenda, ut qui sefellisset, ad Deorum convivia per certa annorum spatia non accederet. Fabula de Foederibus, & pactis Principum confecta videtur; in quibus illud nimio plus quam oporteret, verum est; Foedera quacunq; solennitate, & religione Juramenti munita, parum firma esse, adeo ut ferè ad existimationem quandam & famam, & ceremoniam, magis quam ad fidem, & securitatem, & effectum adhibeantur. Quin si accesserint etiam affinitatis vincula veluti sacramenta naturæ, si merita mutua, tamen omnia infra ambitionem, & utilitatem, & Dominationis licentiam esse, apud plerosque reperiuntur. Tanto magis, quod Principibus facile sit per prætextus varios, & speciosos, cupidita-

tes suas, & fidem minus sinceram (nemine rerum arbitro, cui ratio sit reddenda) tueri, & velare. Itaque unum assumitur verum, & proprium fidei firmamentum, neq; illud Divinitas aliqua Cælestis. Ea est Necessitas, (Magnum potentibus Numen;) & Periculum Status, & Communicatio utilitatis. Necessitas autem per *Stygem* eleganter representatur, Flumen fatale, & irremeabile. Atq; hoc numen advocavit ad Foedera *Iphicrates Atheniensis*, qui quoniam inventus est, qui ea aperte loqueretur, quæ plerique tacite animo volunt, non abs re sit, ipsius verba referre. Is cum Lacedæmonios, varias Cautiones & Sanctiones, & Foederum firmamenta, & vincula excogitare & proponere animadverteret, interfatus; *Vnum* (inquit) *Lacedæmonis, nobis vobiscum vinculum, & securitatis ratio esse possit, si plane demonstratis, vos ea nobis concessisse, & inter manus possisse, ut vobis facultas laedendi nos, si maxime velleris, minime suppetere possit.* Itaque si facultas lædendi sublata sit, aut si ex fœdere rupto periculum ingruat perditionis, aut diminutionis statûs, aut vectigalium, tum demum fœdera rata & sancta tanquam Juramento *Stygis* confirmata censerî possint: Cum metus subit interditi illius & Suspensionis à Conviviis Deorum, sub quo nomine Imperii jura, & prærogativa, & Affluentia & felicitas antiquis significantur.

VI.

PAN, SIVE NATURA.

ANtiqui universam Naturam sub persona *Panis* diligentissimè descripserunt; *Hujus* generationem in dubio relinquunt. Alii enim asserunt eum à *Mercurio* genitum; alii longè aliam generationis formam ei tribuunt; Ajunt enim *Procos* universos cum *Penelope* rem habuisse, ex quo promiscuo concubitu, *Pana* Communem filium ortum esse. Atque in hac posteriore narratione, procul dubio, aliqui ex recentioribus, veteri fabula, nomen *Penelopes* imposuere, quod & frequenter faciunt, cum narrationes antiquiores, ad personas & nomina juniora traducunt, idque quandoq; absurde & infulse; ut hic cernere est; Cum *Pan* ex antiquissimis Diis, & longè ante tempora *Ulyssis* fuerit, atque insuper *Penelope* ob matronalem castitatem Antiquitati vnerabilis haberetur. Neque prætermittenda est tertia illa generationis explicatio: quidam enim prodiderunt, eum Jovis, & *Hybræos*, id est, Contumeliæ filium fuisse. Utunque orto, *Parca* illi sororis fuisse perhibetur. Effigies autem *Panis* talis ab antiquitate describitur: Cornutus, cornibus utque ad Cælum fastigiatis, corpore toto hispidus, & villosus, barbâ imprimis promissâ Figura biformis, humanâ quoad superiora, sed sensifera, & in Capræ pedes desinens. Gestabat autem insignia Potestatis, sinistra, fistulam, ex septem calamis compactam; dextrâ Pedum, sive lignum, superius curvum, & inflexum; Inducebatur autem *Cblamide* ex pelle *Pardalis*. Potestates ei & munera hujusmodi attribuuntur, ut sit Deus Venatorum, etiam Pastorum, & in universum Ruricolarum; Præses item Montium: erat etiam proximus *Mercurio* Nuncios Deorum. Habebatur insuper Dux, & Imperator Nympharum, quæ circa eum perpetuò *Choreas* ducere, & tripudiare solebant: comitabantur & *Satyri*, & *Jus Seniores Sileni*. Habebat
etiam